

Recensie

Offers digitaal bezien

Henk Bouwmeester

Samenvatting van een PowerPointpresentatie over offers

Er zijn mensen die het boek Leviticus eigenlijk wel wat moeilijk of misschien wel saai vinden. Al die offers en details daarbij! Je raakt zomaar de draad kwijt. Voor de Joden ligt dat heel anders. Leviticus is het eerste boek dat Joodse kinderen moeten leren. Want ‘jonge kinderen zijn rein en de offers zijn rein, dus laat de reinen het reine leren’.

Leviticus, een leerboek. Zo wordt het ook genoemd: Torat Kohanim, de priestergids. Het eerste deel (hoofdstuk 1-16) is het onderricht *aan* de priesters en het tweede (17-24) het onderricht *door* de priester.

Leviticus is het boek van de verzoeningen en heilige levenswandel. Dat zie en ervaar je heel duidelijk in de voorschriften voor Grote Verzoendag. En in de boodschap van de vijf offers die in de eerste zeven hoofdstukken genoemd worden: ga rechtuit met God. Reden genoeg dus om opnieuw eens na te gaan wat de offers ons vandaag nog hebben te zeggen. Het boekje *Schaduwen van het Licht* doet dat onder het thema ‘Offers zijn vol van Christus en geven lering voor vandaag’. Schaduw van wat komt, de werkelijkheid is Christus (Kol. 2:17).

De *Jongerenbijbel* verwijst bij deze tekst naar het verhaal over de grot van Plato (427-367 voor Chr.). De wereld waarin mensen leven is als een grot waarin zij gevangen zitten. In de grot zien zij alleen maar schaduwen van wat buiten is. Omdat zij nooit iets anders zien dan die schaduwen, denken ze dat die schaduwen de werkelijkheid zijn. Maar de echte wereld is veel meer en mooier! Zo is het ook met de offers: schaduwen van wat komt. Christus is de werkelijkheid.

Leviticus geeft voorschriften voor acht van de negen belangrijkste offers in het Oude Testament. Voor vrijwillige en verplichte offers, bloedige en onbloedige, voor persoonlijke offers en voor offers voor het hele volk. Offers als verzoening of als liturgisch onderdeel van een gemeenschapsmaaltijd.

Hoe de mensheid ertoe kwam te gaan offeren weten we niet. Er zijn mensen die menen dat God zelf de mens leerde te offeren toen hij dieren slachtte om voor de mens kleren te maken. De Bijbel zegt hierover echter niets. Wel dat Abel en Kaïn heel goed wisten waarom en hoe zij moesten offeren.

Offers hebben dus altijd tot het religieuze leven van mensen behoord. Al ver voordat God via Mozes daarvoor voorschriften gaf. Noach bracht offers, Abraham, Jakob. Alle volken van de oude wereld offerden. In het Syrische Ugarit (vroeger Ras Shamra) heeft men een kleitablet gevonden waarop offers beschreven staan die opvallend veel overeenkomst vertonen met de offers in het boek Leviticus. Toch was er wel degelijk een verschil! Een principieel verschil. Heidense offers waren erop gericht de godheid tevreden te stemmen. Je gaf iets van jezelf (zelfs kinderen!) om er beter van te worden. En om gemeenschap te hebben met de godheid, meer nog:

daarvan *deel te worden*. Bijbelse offers zijn daarentegen *op God gericht* en bedoeld als verzoening voor zonden en *om tot God te komen*.

We zien dat heel duidelijk terug in de voorschriften voor het brandoffer. Je moest wel iets van jezelf geven. Maar nooit meer dan je kon geven (draagkrachtprincipe). In tegenstelling tot de heidense offers was de hele liturgie van het brandoffer ervoor bedoeld dat de mens zich op God zou richten. Opmerkelijk is overigens dat voor het brandoffer beslist een mannelijk dier geofferd moest worden. Voor het vredeoffer mocht het ook een vrouwelijk dier zijn, terwijl voor het reinigingsoffer alleen maar een vrouwelijk dier genomen mocht worden.

Grote Verzoendag (Lev. 16) stond helemaal in het teken van verzoening voor zonden en naderen tot God. En is daarmee nieuwtestamentisch gezien helemaal vol van Christus (Heb. 4 en 6, Ef. 3). In het Oude Testament was de weg naar God niet vrij. Zelfs niet nadat bloed gevloeid had en zonden waren weggedaan (de woestijn in op de kop van de bok). Want voordat de hogepriester het heiligdom binnenging, moest hij zichzelf het zicht op de ark ontnemen met een rookgordijn van fijngestampt reukwerk.

Maar Christus, onze enige hogepriester, heeft door zijn bloed de weg naar God wel vrijgemaakt (Ef. 3). En daardoor mogen wij zonder schroom naderen tot de troon van de genadige (Heb. 4). Leviticus, Torat Kohanim, het priesterboek en toch vol van Christus. Lees maar na in Hebreeën.